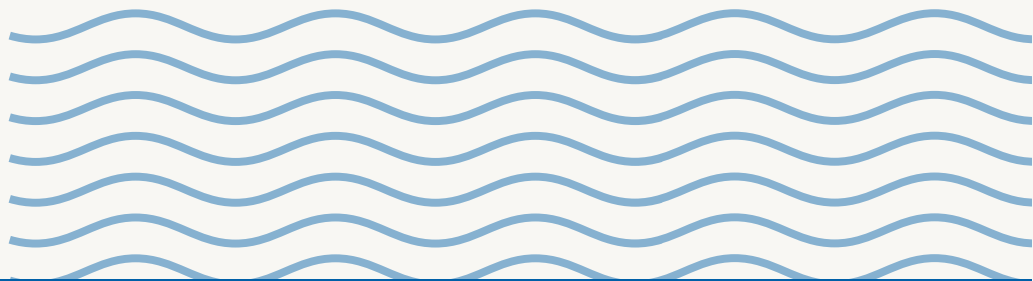

NATUURLIJK BEREIKBAAR!

THEMAWEEK 'NATUURLIJK, BEREIKBAAR!'

Themaweek 'Natuurlijk, Bereikbaar!'

Bijeenkomst Woensdag 8 maart 2023

Thema: Onderwijs, zorg, cultuur en sport

Aanwezig: 42 personen

Het belang van de themawEEK

Wanneer de genodigden plaats hebben genomen in de speciaal voor de themawEEK opgezette tent op de pier van Ameland, heet dagvoorzitter Marijke Roskam hen welkom. Ze geeft het woord aan directeur van WPD, Ger van Langen, die uitlegt wat vanuit WPD de gedachte is achter de themawEEK 'Natuurlijk, bereikbaar!'.

Ger: "We gaan luisteren en ik hoop heel veel op te halen over de onderwerpen die op de agenda staan. Ik ben ontzettend blij dat jullie er zijn. Ik nodig jullie van harte uit om ons te voeden met jullie noden met betrekking tot de bereikbaarheid van Ameland en Schiermonnikoog. We zijn maandag begonnen met een informatiebijeenkomst voor onze medewerkers. Gisteren hadden we het over toerisme. Morgen nodigen we de politiek uit om ons op basis van stellingen te voeden. Vrijdag hebben we het over logistiek, over de bereikbaarheid qua vracht en auto's. Zaterdag hebben we een open dag en hebben we meepraatsessies waarbij mensen ons kunnen vertellen wat ze kwijt willen. Vandaag komen de onderwerpen aan bod die er toe doen. Zorg, onderwijs, cultuur en sport zijn zaken die we moeten koesteren."

Doel van de bijeenkomst

Marijke legt vervolgens uit hoe mensen met behulp van de app Slido kunnen reageren op de vragen en stellingen die deze bijeenkomst voorbij komen. Rogier Havelaar, Manager Innovatie bij WPD, wordt vervolgens naar voren gehaald om de bijeenkomst verder in te leiden.

Rogier: "Wat we deze week doen, is zo veel en zo breed mogelijk input ophalen bij de gebruikers. Als je kijkt naar de bereikbaarheid van de eilanden, dan heb je veel vaargeuldiscussies en ook heel veel oplossingen. Maar bijna nergens zie ik het antwoord op de vraag: wanneer zijn we tevreden? Wat voor vervoersconcept moet je maken om ons, de gebruiker, tevreden te stellen? Om die input op te halen hebben we deze een middag stellingenprogramma."

Op de schermen achter Rogier verschijnt de routekaart voor het nieuwe vervoersconcept. Hij vervolgt: "We nemen vanaf vandaag één jaar de tijd om te werken aan het nieuwe vervoersconcept.

Voor WPD betekent dit het vervangen van de huidige boten. Maar je kunt pas nieuwe boten maken als je weet hoe van A tot Z de beleving is. De eerste stap van de routekaart was kennismaken met betrokken partijen. De tweede stap ging over waarover we het moeten hebben. De huidige stap is het inventariseren van wensen en scenario's. Wat voor wensen zijn er en wat voor realistische verwachtingen zijn er voor de toekomst? In de zomer gaan we met een aantal ontwerp- en rekenbureaus uitrekenen welke scheeps capaciteit we nodig hebben. Daarna gaan we kijken met wat voor soort schepen we de vervoersvraag goed kunnen bedienen. In november komen we bij u terug met een aantal schetsen en we vragen dan aan u wat u ervan vindt. Begin volgend jaar maken we een keuze uit alle ideeën. Dan beslissen we: met welk idee gaan de architecten aan de slag?"

Eerste ronde vragen/stellingen

Om zo veel mogelijk ideeën te verzamelen tijdens deze themawEEK, worden tijdens de verschillende bijeenkomsten vragen gesteld en stellingen voorgelegd aan de aanwezigen. Het gezelschap van vandaag krijgt allereerst enkele kennisvragen over de veerverbinding naar Ameland en Schiermonnikoog voorgelegd als opwarmer. Een vraag waarvan het antwoord verrast, is: wat was de gemiddelde bezettingsgraad van beide veerdiensten? De mogelijke antwoorden zijn als volgt:

- Tussen 23 en 25%
- Tussen de 32 en 34%
- Tussen de 16 en 19%
- Tussen 9 en 12%

Wanneer het antwoord d blijkt, zegt iemand: "We gaan failliet op dat aantal."

Marijke: "Rogier, dit getal, waarom is dat zo belangrijk?"

Rogier: "Het getal is één van de redenen waarom dit een geconcessioneerde dienstverlening is. Je hebt een aantal weken waarin de boot helemaal vol zit, maar heel veel weken waarin de boot niet helemaal vol is. Wat altijd lastig is en veel geld kost, is piekbelasting. Je moet het hele jaar heel veel inspanning leveren om die ene dag te vlammen. Dus hoe kun je een equal flow organiseren? Dat is een belangrijke vraag."

Hij noemt als voorbeeld de Albert Heijn. Die

verkoopt met kerst veel slagroom en zorgt ervoor dat in vrachtwagens genoeg ruimte is om rond kerst al die bussen slagroom te kunnen vervoeren. Dat doet de AH door bijvoorbeeld direct na de zomer volop tandenborstels te vervoeren, zodat dit niet rond de kerst hoeft. "Zo moeten we ook kijken naar veerdienst. Hoe kun je ervoor zorgen dat de vraag zo gelijkmatig mogelijk verdeeld is?"

De aanwezigen krijgen vervolgens een aantal vragen voorgeschoteld

VRAAG

Welke uitdagingen/zorgen zijn er op het gebied van vervoer 2030 en zorg?

Een greep uit de reacties

"24 uur bereikbaarheid in verband met zorgvragen/hulp."

Marijke: "Wat hoort u hierover?"

Antwoord: "De watertaxi die niet meer mag varen, dat is al een punt van zorg."

"In het hoogseizoen, wanneer alle boten zijn volgeboekt, hoe het dan zit als je met spoed naar de wal moet. Stel: iemand breekt een been en gaat met een helikopter weg en ik moet daar met de auto achteraan. Dan wil je mee kunnen op de boot."

"Ik werk in de zorg en we hebben een personeelstekort. Het is niet makkelijk om heen en weer te gaan met de boot vanwege de problemen die spelen."

"Ik zit in de OR van Wagenborg en ik woon aan de wal. Op de vaste wal kunnen mensen langer in hun eigen huis wonen. Ik hoor van Ameland en Schiermonnikoog dat mensen eerder naar een zorginstelling op de wal moeten terwijl ze liever thuis willen blijven, omdat de zorg op de eilanden niet voldoende gefaciliteerd wordt."

"Ik sluit me daarbij aan. Je hebt niet altijd een plekje in het verzorgingshuis hier en daarom moet een cliënt naar de vaste wal, waar familie ze moet bezoeken. Dan is bereikbaarheid belangrijk."

"Ik ben regiomanager binnen de ambulancezorg. Het hebben van een ziekenboeg aan boord zou goed zijn."

VRAAG

Welke uitdagingen/zorgen zijn er op het gebied van vervoer 2030 en onderwijs?

Een greep uit de reacties

"Dat het personeel op tijd op school kan komen."

"Er is geen ov op Ameland dat aansluit op de sneldienst."

"Vervoer voor kinderen die speciaal onderwijs nodig hebben."

"Extreem vroeg opstaan om op tijd op school te kunnen komen."

"Ik vind het belangrijk dat er een goede verbinding is voor kinderen die naar speciaal onderwijs moeten. En daarnaast: soms zijn er interessante cursussen in de avond, en dan moet ik een hotel boeken omdat er 's avonds na een bepaald tijdstip geen boten terug varen."

"Ik ben heel bang dat kinderen tussen wal en schip vallen. Mijn wens is dat te allen tijde vervoer voor hen is."

"We hebben in het onderwijs behoefte aan personeel. Als we dat niet op het eiland kunnen krijgen, dan is het belangrijk dat er een goede verbinding is. Je moet in ieder geval zorgen dat de verbinding gewaarborgd is."

"Ik had dezelfde opmerking, maar dan voor kinderen die dagelijks heen en weer gaan naar school. Als de boot niet gaat, betekent dat geen schooldag. Dus die zekerheid is belangrijk."

"Persoonlijk zou ik het fijn vinden als ik 24/7 heen en weer kan. Ik treed veel op in het land, dus ik zou graag om 4.00 uur een boot terug naar het eiland willen pakken. Maar dat gaat ten koste van de charme van een eiland. Persoonlijk denk ik dat als we de kwaliteit beter op orde hebben, het risico minder groot is."

"Dat de Fostaborg tien minuten eerder kan vertrekken. Het viel me op dat docenten vliegend binnenkwamen en gelijk door moesten naar de les. Volgens mij is dat geen prettig begin van de dag."

Rogier: "Het laat zien hoe het eilander leven is, dat je soms onzekerheid hebt en dat soms dingen niet kunnen. Ik ben nieuwsgierig naar het volgende. Als je bijvoorbeeld zegt: 'Ik wil een ziekenboeg aan boord', dan denk ik dat je een aantal vierkante meters alle dagen van het jaar reserveert. Ik vraag me af: hoe groot zou dat dan zijn?"

Iemand antwoordt: "Ik denk wel dat je dat gedeelte multifunctioneel kunt gebruiken. Dat je tafels en banken eruit kunt halen en dat kunt afschermen. Er is ook wel eens een calamiteit op de boot zelf. Iedereen ziet dat. Dan is het fijn als je mensen in een aparte ruimte kunt zetten zodat ze meer privacy hebben."

Iemand anders voegt toe: "Deze vraag is al eens bij WPD neergelegd. Mensen die met een overledene naar Ameland toe komen, zouden een afgeschermd plek moeten hebben waar ze rustig kunnen zitten. Als het nodig is, kun je die plek afschermen met bijvoorbeeld een gordijn."

VRAAG

Welke uitdagingen/zorgen zijn op het gebied van vervoer 2030 en cultuur?

"Ik heb twintig jaar het Internationaal Kamermuziekfestival georganiseerd. Iemand zei eens tegen mij: wat er nu méér gebeurt, is te veel. Je moet een balans hebben tussen cultuur en natuur en kwaliteit van leven. Wanneer zeg je: het is mooi zo? We hebben met het festival altijd gezegd: de schaal van het festival is de schaal van het eiland. Dus wanneer zeg je: het is mooi? En verder voor wat betreft de tekeningen van het schip zou ik niet zozeer nautisch denken, maar meer in het kader van beleving. Dat de boot naar Schier je al in de beleving brengt."

"Wanneer is het vol? Ik vind dat je daar wel rekening mee moet houden. Een deel van het eiland gevoel wordt bepaald door de mate van bereikbaarheid. Een brug wil je niet. Het is wel een eiland."

"Ik zit in dorpsbelang. We organiseren ook een dorpsfeest. En dan is het een hele uitdaging om een feesttent naar het eiland te krijgen, omdat er allemaal producten naar het eiland moeten."

"Namens het cultureel centrum ben ik hier. We hebben de laatste jaren veel in materieel geïnvesteerd met de provincie en de gemeente, waardoor we geen zware transportmiddelen meer nodig hebben. We willen alleen meer bekende mensen naar het eiland halen, maar dan zit je altijd met een overnachting en dat is voor een aantal artiesten reden om te zeggen: dan komen we niet. Ik vind dat een boot om een uur of 23.00 een mogelijkheid zou moeten zijn."

"Ik vind het mooi bedacht, maar we mogen 's nachts niet varen."

"Ik snap deze vraag niet. Wie gaat over cultuur? WPD gaat over vervoer. Gemeente Ameland gaat over festiviteiten. WPD heeft vervoersplicht. Als het vol zit, zit het vol. Haal er dan een nachtboot bij, of weet ik wat."

VRAAG

Welke uitdagingen/zorgen zijn er op het gebied van vervoer 2030 en sport?

"Het is denk ik wel duidelijk dat het voor Amelanders een uitdaging is om sport aan de wal te bezoeken, want je kunt 's avonds niet altijd terugkomen. De uitdaging ligt hier: na de wedstrijd héél snel weer terug naar Holwerd, want je moet terug met de boot."

"Als de bereikbaarheid een probleem is, is dat op alle vlakken: cultuur, sport enzovoort. Ik denk dat het cruciaal is dat je kijkt naar hoe je dit gaat aanpakken. Het is ook een beetje de charme van het eiland, dus je moet het een beetje slikken. Maar wat er is, moet wel betrouwbaar zijn."

"Ik ben fysiotherapeut. Toen ik nog bij een voetbalvereniging zat, ging een derde van de begroting op aan het vervoer, aan het transport van de teams naar de vaste wal. Dat heeft enorme impact. Als een wedstrijd op de wal langer duurt dan normaal is dat voor eilanders geen probleem. Voor ploegen van de wal is dat direct een probleem als hier een wedstrijd langer duurt dan normaal. In onze cultuur zit heel erg dat we op Ameland wonen en dat die boot een onderdeel is van je leven, maar de kosten zijn wel een groot deel van het probleem."

Marijke: "Er zijn ook mensen die voor hun werk naar de wal gaan. Wat zijn de gedachten die hier bij jullie opkomen?"

"Een Amelander moet altijd mee kunnen."

"Ik ben tandarts. De half zeven-boot is wel vroeg om te halen voor mensen die fulltime moeten of willen werken. Hetzelfde geldt voor de half acht-boot die vertrekt vanaf Schiermonnikoog. Het hoort erbij, je leert ermee leven, maar ik wil dit toch meegeven."

"Ik denk dat het voor een forens belangrijk is dat je ervan op aan kunt. De uitval van boten, dát is het probleem. We hebben op school een directeur die aan de wal woont. Als die persoon er 3-4 dagen in de week is, is het fijn dat die om 7.30 uur op school kan zijn."

"Ik denk dat dit belangrijk is, dat je een betrouwbaar schema hebt. Dat als je een afspraak hebt, je ook op tijd kunt komen."

"Ik werk twee keer in de week in Harlingen. Dan ga ik met de auto. Het gaat niet alleen om de boot, maar ook op de reis erna. Harlingen is eigenlijk niet te doen met het ov vanaf de haven."

"Als het ov aansluit op de dienstregeling van de boot is dat inderdaad fijn."

"Positief puntje: ik heb in Leeuwarden gewerkt en gestudeerd en heb gemerkt dat de Fostaborg een hele uitkomst was. Die service graag behouden."

STELLING

Als bewoner van Ameland/Schiermonnikoog heb ik een urgente situatie aan de wal. WPD dient ruimte te maken voor eilander auto's op een uitverkochte veerboot.

Uitslag

Eens	69%
Oneens	10%
Geen mening	12%
Anders	10%

Reacties

"Ik vind niet dat we als eilanders een status aparte hebben. Een urgente situatie geldt voor iedereen.

Het gaat er wel om: wat is urgent?"

"Ik heb nog nooit meegemaakt dat ik niet mee mocht of kon."

"Het gaat ook heel vaak wel goed, maar ik heb een paar keer meegemaakt dat ik met de auto naar het ziekenhuis moest. En dan wil je terug, maar is de 16.00 uur-boot vol. Dus dan pak je die van 20.00 uur. Maar dan zie ik toeristen de boot op rijden en dan zit ik met mijn zieke vader in de auto en dan denk ik: dat mag toch niet kunnen?"

"Ik heb meegemaakt dat ik bleef staan met mijn schoonmoeder die ik net met de auto had opgehaald uit het ziekenhuis. 'U kunt niet mee, want de boot zit vol', kregen we te horen. Dat was in de herfstvakantie. Dus dan denk ik: dan kan ik met de volgende boot mee. Maar nee: uw rechten vervallen dan."

STELLING

Een lid van mijn gezin moet examen doen op school. De veerdienst heeft vertraging, de aansluiting op het ov is in gevaar. WPD moet altijd een alternatief beschikbaar hebben voor urgenties als deze.

Uitslag

Eens	69%
Oneens	15%
Geen mening	8%
Anders	8%

Reacties

"Een alternatief kan soms heel makkelijk zijn. Stel, er staan op Holwerd deelauto's, dan heb je al een alternatief. Dan hoef je niet met de bus."

"Ik ben student op de Hanze en als je dan de bus mist en de trein mist en dan je examen mist, dan voelt dat heel lullig. Ik weet niet of het de schuld was van WPD. De boot had vertraging, of de bus was te laat."

Marijke: "En zou een deelauto hebben geholpen?"

"Ik heb een rijbewijs. Een deelauto zou een mooie oplossing zijn."

STELLING

Een lid van mijn gezin is per helikopter naar de wal gebracht. Ik kon niet mee. WPD dient ruimte te maken op een uitverkochte sneldienst.

Uitslag

Eens	69%
Oneens	15%
Geen mening	8%
Anders	8%

Rogier reageert op het aantal voorstanders.

"Stel dat je dat zou doen. De sneldienst heeft 48 plekken, bij de laatste 5 plekken zeggen we: u kan mee tenzij er een calamiteit is. Hoe zou het voor u zijn als u zo'n calamiteitenkaartje koopt?"

"Kun je het niet omdraaien? We houden twee plekken vrij. Dan kan iemand last minute mee en hoef je niet iemand teleur te stellen."

Rogier: "Mijn logistieke hart doet dan pijn. Dan zou je elke boot met overcapaciteit laten varen."

Iemand anders zegt: "Ik zou wel zo'n calamiteitenkaart kopen."

"Waarom beperken we ons tot de sneldienst? Waarom niet ook reserveplekken op de veerdienst?"

Iemand anders merkt op: "Ik ben regelmatig passagier van de sneldienst en ik zie een enkele keer een extra personeelslid naar boven kruipen. Ik zou niet moeilijk doen als iemand die met spoed over moet, ook in de stuurhut kan zitten."

Rogier: "Het lijkt misschien zo dat een extra persoon mee vaart, maar als sneldienst heb je qua veiligheid een maximum aantal plekken."

Ger van Langen bevestigt dit: "48 is 48. Er wordt door 48 mensen geboekt en er varen 2 bemanningsleden mee. Anders mag het niet."

STELLING

Er moeten betere alternatieven voor eilandbewoners komen in urgente situaties. Om dit te bekostigen kiest u voor:

Uitslag

een euro op een kaartje voor de waltarieven	13%
twee euro op een kaartje voor de eilander tarieven	3%
ik kijk naar de overheid, zij zouden dit moeten betalen	19%
anders	66%

Reacties

"De overheid moet dit betalen."

"Volgens mij hebben we daar een KNRM voor."

"Ik heb vijf jaar voor de KNRM gevaren. Als iemand met spoed van Schier moest en het kon op geen enkele manier, dan stonden we hier ook voor klaar. Het lijkt me dat die verbondenheid hier op Ameland ook is. Het zou me verbazen dat ik als schipper op de KNRM-boot niet mensen naar de wal zou kunnen varen als het urgent was."

"Ik denk: andersom is ook weleens het geval. Ik werk met mensen met een hoge zorgvraag en ook palliatief. Soms moeten mensen met spoed naar het eiland komen om afscheid te nemen. Dat kan niet meer. Voorheen wel, toen Veldman nog voer. Ik denk dat als je een urgente situatie hebt, dat je daar geld voor over hebt en dat WPD of de overheid daar niet voor hoeven te betalen."

Marijke: *"En voor mensen met krappe beurs?"*

"Dan heb je daar een potje voor."

STELLING

Sporten is belangrijk. WPD investeert jaarlijks meer dan 250.000,- euro in sporten op de eilanden. Voor bezoekende sporters moet het ook gemakkelijker worden. Zij moeten tegen het eilander tarief varen.

Uitslag

Eens	3%
Oneens	84%
Geen mening	11%
Anders	3%

Noot: bij deze stelling wordt geen toelichting gevraagd.

STELLING

Een deel van de evenementen moet plaatsvinden buiten het hoogseizoen. De druk op het eiland en de verdiensten spreiden we daardoor beter.

Uitslag

Eens	49%
Oneens	29%
Geen mening	12%
Anders	10%

Reacties

"Op Schier hadden we een discussie met de VVV. Die zeiden: als je iets wilt organiseren, doe dat dan niet in het hoogseizoen. Dat blijkt een heel goed idee te zijn. Als je het buiten het seizoen doet, dan komen mensen specifiek naar het evenement. Als je het tijdens hoogseizoen houdt, komen mensen zomaar langs."

"Ik onderschrijf dat. Dit draagt ook bij aan seizoensverbreding. Goed voor de economie."

"Ik ben het op zich wel eens. Maar als ik naar Ameland kijk, dan is het 365 dagen hoogseizoen. En je kunt een beachvolleybalevenement moeilijk in de winter organiseren."

"Ik vind het heerlijk dat het in januari, februari en maart nog rustig is. Als ze aankondigen om daar evenementen naartoe te verplaatsen, dan krijg ik daar angst van. Een stukje tevredenheid met wat er is zou best gepast zijn."

STELLING

De druk op het eiland en de natuur is te groot. We moeten een stapje terug. Organiseer minder in plaats van meer. Dat kun je bijvoorbeeld doen door een stringent vergunningenbeleid.

Uitslag

Eens	16%
Oneens	26%
Geen mening	50%
Anders	8%

Noot: bij deze stelling wordt geen toelichting gevraagd.

STELLING

Toeristen mogen niet meer met eigen auto naar Ameland. Openbaar vervoer en deelauto's zijn prima alternatieven.

Uitslag

Eens	26%
Oneens	41%
Geen mening	13%
Anders	21%

Iemand komt met een ander idee: "Je kunt door bijvoorbeeld de prijzen van parkeren te verlagen en de prijzen van auto's op de boot te verhogen mensen stimuleren om de auto op de wal te laten staan."

"Inderdaad, als je parkeren op Holwerd goedkoper maakt, maak je het ook aantrekkelijker. Maak daar het verschil in. Vaak komt het op het bordje van de gemeente. WPD zegt: wij hebben vervoersplicht. Als we Ameland autoluw willen maken, moeten we het parkeren aantrekkelijker maken."

Voorwaarden voor de toekomstige concessie
Na deze ronde vraagt dagvoorzitter Marijke de aanwezigen om zich te clusteren rondom een statafel of in een hoek van een zaal. Het is de bedoeling dat iedereen uit het onderwijs bij elkaar gaat zitten, iedereen uit de zorg bij elkaar gaat zitten, et cetera. Elke groep wordt gevraagd om na onderling overleg via Slido vijf voorwaarden voor de toekomstige concessie kenbaar te maken.

Hieronder staan de uitkomsten plus toelichting.

1. Betrouwbaar, betaalbaar, bereikbaar, beschikbaar, beweegbaar.

“Onder beweegbaar verstaan we flexibiliteit en daar hoort ook varen bij nacht bij.”

2. Betrouwbaarheid, continuïteit, flexibel, betaalbaar.

“Wat wij eigenlijk wel het allerbelangrijkste vinden, is betrouwbaarheid. Als je op een bepaald moment moet beginnen op school, dan moet je er wel kunnen zijn. Dat geldt voor kinderen die naar de wal gaan, maar ook voor personeel dat naar Ameland komt. Het zou fijn zijn dat als de grote boot niet vaart, dat de kleine boot dan vaart. Voor wat betreft ‘betaalbaar’: niet alle kinderen zijn verplicht om naar de wal te gaan voor onderwijs. Moet je naar speciaal onderwijs, dan krijg je een vergoeding van de gemeente. Er zijn ook kinderen die onderwijs nodig hebben wat je hier niet kunt vinden en dan is er geen vergoeding. Personeel dat op het eiland werkt maar geen eilander is, moet vol parkeertarief betalen. Wij denken dat het goed is om te kijken naar welke persona’s we hebben en hoe we dat betalen.”

3. Frequentie, inspelen op urgentie, betrouwbaarheid diensten, forenzen, betaalbaar.

“Op het moment dat iemand met een zorgvraag aan de wal gaat wonen, wil je als familie vaak heen en weer. Hoe vaker de boot gaat, hoe vaker je op bezoek kunt. In urgente gevallen moet het ook mogelijk zijn om bij nacht te varen. En met oog op het tekort qua zorgpersoneel is een goede, betrouwbare veerdienst belangrijk.”

4. Berijdbaar, flexibiliteit, overleg.

“Wat me bekreep, is dat we alles willen vastleggen in regels. Dat is gevaarlijk. Als je een boot geboekt hebt voor een overtocht met de auto en je komt te laat, om welke reden ook, dan ben je ticket kwijt. Je kunt dit soort situaties van tevoren nooit bedenken. Ik snap goed dat dit beleid er is. Misschien zijn we eigenlijk allemaal wel tevreden met hoe het is, maar we zijn ons ervan bewust dat het niet altijd meer zo kan en dat je wel moet veranderen. We hebben

het over voorwaarden die we meegeven, maar we zullen ook naar onszelf moeten kijken.”

Tweede ronde vragen/stellingen

Het is tijd voor het diner en de gasten mogen zich naar het restaurant begeven. Bij het voorgerecht wordt een aantal stellingen geponeerd waarop iedereen via Slido kan reageren. Omwille van de tijd is bij deze ronde geen mogelijkheid om tekst en uitleg te geven.

STELLING

Eilanders moeten voorrang krijgen: een inwoner moet altijd met de eigen auto gebruik kunnen maken van de veerdienst

Uitslag

Eens	34%
Oneens	54%
Geen mening	5%
Anders	7%

STELLING

Het nachtvervoer met een watertaxi moet onderdeel worden van de concessieverlening door het ministerie van IenW.

Uitslag

Eens	76%
Oneens	7%
Geen mening	7%
Anders	10%

STELLING

Stel WPD heeft 365 dagen per jaar alternatieven beschikbaar voor urgente situaties.

Uitslag

Dan bepaalt WPD vooraf wat urgent is en wat niet.	25%
Dan bepalen we als eilanders onderling wel wat urgent is en wat niet.	8%
Dan bepaalt het ministerie in de concessieverlening wat urgent is en wat niet.	23%
Dan bepaalt de gemeente vooraf wat urgent is en wat niet.	45%

STELLING

Het openbaar vervoer aan de wal wordt gecoördineerd door de provincie. De veerdienst wordt gecoördineerd door de landelijke overheid.

Uitslag

Dit is prima geregeld zo	33%
--------------------------	-----

De provincie moet beide doen	47%
De landelijke overheid moet beide doen	9%
Anders	12%

STELLING

In een Werelderfgoed moet de mens zich aanpassen aan de natuur in plaats van dat we de natuurlijke omstandigheden aanpassen aan de mens. WPD moet volledig 'varen op het getij'.

Uitslag

Eens	9%
Oneens	84%
Geen mening	2%
Anders	5%

STELLING

Als WPD volledig 'op tij' moet gaan varen, dan heeft dat invloed op het aantal afvaarten. Dit maakt studeren aan de wal en wonen op een eiland onmogelijk.

Uitslag

Eens	59%
Oneens	34%
Geen mening	7%

STELLING

Als om welke reden dan ook een nieuw vervoersconcept duurder uitvalt dan vandaag...

Uitslag

Dan moeten alle tarieven evenveel stijgen	38%
Dan moeten de bezoekers tarieven stijgen, Eilanders betalen al genoeg	55%
Dan moeten Eilander tarieven stijgen, bezoekers betalen al genoeg	0%
Anders	7%

STELLING

Stel dat WPD in staat is om duurzame bereikbaarheid te realiseren die niet ten koste gaat van het aantal afvaarten.

Uitslag

Best eenmalig met maximaal 7½%	28%
Best eenmalig met maximaal 15% stijgen	16%
Niet stijgen	49%
Anders	7%

STELLINGEN

Eten en drinken is belangrijk. Voor een overtocht korter dan 30 minuten wens ik:

Uitslag

koffie/thee aan boord	53%
koffie/thee in de terminals	21%
koffie/thee/verpakte sandwiches/snoep/fruit in automaten aan boord	9%
koffie/thee/verpakte sandwiches/snoep/fruit in automaten in de terminals	16%

STELLINGEN

Eten en drinken is belangrijk. Voor een overtocht met de veerdienst van langer dan 45 minuten wens ik aan boord de volgende horecafaciliteiten:

Uitslag

koffie/thee/verpakte sandwiches/snoep/fruit in automaten aan boord	0%
7.00 – 9.00 ontbijt/ 11.30-13.30 lunch/ 17.30 – 19.30 avondmaaltijd	16%
Zoals het nu geregeld is op de veerdienst	77%
Anders	7%

Panelgesprek

Het volgend onderdeel op de agenda is het panelgesprek. Aan het woord komen Gerard Metz (fysiotherapeut, voorzitter Stichting Sport, bestuurslid Sport Promotie Ameland), Joop Overmars (directeur basisschool Kardinaal De Jongschool) en Georges Mutsaerts (festivalorganisator). Dagvoorzitter Marijke vraagt het drietal: *“Wat is de situatie nu, wat kom je tegen, wat voor voorbeelden horen daarbij, wat wens je voor 2030 met name qua vervoer en welke out of the box ideeën zijn er?”*

Gerard bijt het spits af. *“Uit de voorbereiding bleek dat wij wel wat meer met de vuist op tafel mogen slaan als het gaat om leefbaarheid en als het gaat over de sport. Wat zouden wij meer met elkaar mogen/moeten doen?”*

Dat wat in de krant stond, het op tij varen, heeft invloed op betrouwbaarheid, bereikbaarheid, sporten aan de wal en het personeel dat van de wal komt. Natuurlijk is onze identiteit dat we Amelanders zijn. Het zorgcentrum biedt een breed pakket van mogelijkheden. Leerlingen kunnen op het eiland niet alleen naar praktijkonderwijs, maar ook naar het vwo. Dat is zoals we gewend zijn hier te leven, dat we het zelf regelen. Dit staat zwaar onder druk. Dat beseffen we ons niet. Waarom? De veerdienst, de vaargeul is onze navelstreng. Daarom is hij heel erg belangrijk, maar ook heel vanzelfsprekend. Het is je moeder en dat is het belangrijkste wat er is. Eigenlijk komen we aan onze

moeder. Onze identiteit staat ter discussie door wat ervoor ligt.

Ik lees de krant en hoor wat er gebeurt in de politiek en ik word daar niet vrolijk van. We moeten veel harder daarin staan. Juist waar we sterk in zijn, het met elkaar dingen regelen, komt onder druk te staan. Dit heeft invloed op alles wat we hebben opgebouwd."

Marijke: "Joop, wat vind je van deze oproep?"
"Eigenlijk hetzelfde. Je moet ervoor zorgen dat de continuïteit die we hebben opgebouwd in stand gehouden kan worden. Toen ik hier twintig jaar geleden naartoe verhuisde, had ik geen idee wat zo'n boot voor invloed op het leven heeft. Maar je hebt boottijden, daarop moet je je hele doen op inrichten. Dan kun je zeggen 'WPD moet zorgen dat dit werkt', maar de hele inrichting van het eiland verandert. De manier waarop kinderen onderwijs krijgen op scholen is anders dan twintig jaar geleden. Kinderen zijn in staat om havo of vwo te doen dankzij de sneldienst. Experts kunnen sneller of makkelijker ingevlogen worden. Alleen, ze moeten er op bepaalde tijden zijn. Daar zit de crux. Maar het blijft geweldig om op zo'n eiland te zitten. Ik vind dat je niet kunt zeggen: 'WPD, jullie hebben een probleem dus jullie moeten het voor mij oplossen'. Ik vind dat we het met elkaar moeten doen. Kun je de tijden aanpassen? Zodat schoolgaande kinderen juist op die tijden waarop ze iemand nodig hebben, dat ze die ook aanwezig hebben? Of dat een leerkracht is of dat ze zelf naar wal kunnen, is mij om het even. Je moet daar naar kijken. Misschien kan dat digitaal, maar daar heeft WPD geen boodschap aan. Als je echt met je kind naar de wal wilt, moet je daar iets voor ondernemen.

Het zit allemaal met elkaar verweven. Je moet niet blijven zitten in wat je nu hebt. 'Zo hebben we altijd gedaan, zo moet het blijven'; dat is wel wat je veel hoort."

Marijke: "George, als je kijkt naar de situatie nu, hoe zou je die omschrijven?"

"Als je in de cultuur zit en op een eiland, dan pas je je aan aan de vaartijden. Ik denk dat iemand die naar het eiland komt voor cultuur, vindt dat de boottoertocht bijdraagt aan de beleving. Ik heb er in twintig jaar nooit één keer een wanklank over gehoord."

Marijke richt zich tot de toehoorders: "Wie wil hierop reageren?"

Reactie: "Wat ik nog wil toevoegen: de situatie van Ameland en Schiermonnikoog zijn verschillend. Als ik George beluister, dan zeg ik: organiseer die evenementen buiten het seizoen. Dat is ook goed voor de economie."

Marijke: "En voor wat betreft het meer met vuist op tafel staan met betrekking tot de navelstreng?"

"Daar heb ik geen mening over. Ik zit te denken: waarom is deze hele sessie opgezet? Naar aanleiding van dat die boten op tijd moeten varen. Wat wordt de toekomst, hoe gaat het met het uitbaggeren van de geulen? Dat mis ik in het geheel. En het is wel cruciaal."

Marijke: "In de inleiding is gezegd dat we op de weg naar het eiland geen invloed hebben. Maar wel op de manier waarop we er komen. Vind jij dat we dat belang meer moeten onderstrepen?"

"Ik denk dat je sowieso het belang van goed bereikbaar zijn moet inzien."

Marijke: "Je zei: 'Ik ben heel benieuwd hoe het met de vaargeul komt'. Wat heb je verder nog niet gehoord?"

De persoon in kwestie kan hier geen antwoord op geven: "Je overvalt me ermee."

Marijke vraagt of er nog meer reacties zijn.

Reactie: "Met betrekking tot het bezettingspercentage dat veel lager is dan gedacht - of dat ik tenminste had gedacht: als je ziet dat hele grote boten met hele grote motoren het vaarwater kapot maken, dan denk ik: ik heb nog geen discussie gehoord over het mogelijk varen met kleinere passagiersboten. Over dat het duurzamer kan en niet steeds met die grote motoren die het wad stuk maken."

Marijke keert zich tot het panel: "Kunnen we het anders doen?"

Gerard: "Vind ik lastig. Ik heb daar weinig mening over. Ik vind het wad heel belangrijk, dat is mijn ding, daar ben ik thuis. Dat het zo vlak wordt - van Harlingen naar hier is bijna een vlakke plaat - dat dat veranderd is en dat het klimaat grote veranderingen meebrengt: ik deel die zorg volledig. Die 5 voor 12-discussie vertaal ik naar het zijn hier op Ameland, dat het effecten heeft. Het vervoersconcept dat gepresenteerd gaat worden in de concessie, gaat bepalend zijn voor wie we zijn en wat we doen. We kunnen een verzorgingshuis bouwen, maar als er geen personeel naartoe kan komen, dan houdt het op."

Marijke: "Zie je voor je dat het met lichter, ander materieel beter zou kunnen?"

Gerard: "Zeker. Het zal ongetwijfeld duurder worden, maar ik ben voorstander van meer snelle boten."

Marijke informeert bij het publiek of er nog reacties zijn. Iemand zegt: "Hoewel ik het eens ben met wat Gerard zegt, ben ik het niet eens over dat we keihard met vuist op tafel moeten slaan. Ik hoor al jaren het geluid: we moeten het houden zoals het is, en meer en meer baggeren, terwijl dat het

probleem niet oplost. Ik zie situaties voor me met kleinere schepen en de vracht misschien apart. Ook de discussie over op getij varen ligt gevoelig. Terwijl, als je alleen vracht op tij zou laten varen, is dat een probleem? Het is alleen een probleem als het personenvervoer betreft. Ik ben van de nuances. Als we niet oppassen dan zitten we hier nog jaren, te zeggen we moeten met de vuist op tafel slaan, ook tegen de groene maffia. Volgens mij is de nood hoog als het om het klimaat gaat. We zullen toch iets moeten. Ik denk dat het verhaal van wat we hier nodig hebben om de samenleving te houden zoals het is hier voldoende aan bod komt. Dat moet je met vervoer kunnen faciliteren."

Joop "Ik denk dat het nodig is. Ik denk dat het vrachtvervoer op een andere manier georganiseerd moet worden. Personen hebben hun bagage nodig om dingen te kunnen uitvoeren. Het is een utopie om te zeggen: meer kleine boten en het probleem is weg. Je moet ook vragen hoe je als eilander er tegenaan kijkt. Ik mis de discussie over welke ideeën de gemeente heeft. Die mag meer betrokkenheid tonen vanaf het begin. Ik heb altijd het idee dat de gemeente denkt: laat anderen het idee uitdenken en uitwerken. Maar ik vind dat die meer betrokken mag zijn."

Hierop reageert iemand uit het publiek: "Kleinere boten en een hogere frequentie is misschien een oplossing."

Marijke blikt vooruit naar 2030 en vraagt aan het publiek: "Wat is nodig om het eiland leefbaar te houden?"

Iemand antwoordt: "Ik denk dat het verstandig is dat er een oplossing komt voor de vaargeulproblematiek. Den Haag wordt steeds tegengehouden door de groene maffia."

George: "Zou het een gedachte zijn om in doelgroepen te denken? Toeristen komen naar het wad voor de natuur en de kwaliteit van leven. Waarom niet fluisterboten inzetten voor hen? In ieder geval de toeristen loskoppelen en een andere boot voor hen in de vaart brengen."

Gerard: "Er bekwam me iets van: wij zijn er ook nog (eilanders, red.). Als het minder moet, dan gaat het wezenlijk veranderen op het eiland."

George zegt dat hij het andersom bedoelt: "Een knip zetten tussen eilanders en toeristen en toeristen op een andere boot."

Gerard: "Vervoer vind ik lastig. Er wordt vrij snel gezegd: het kan allemaal wel een beetje minder. Dit gaat ten koste van de identiteit en drukte. Minder toerisme en minder vervoer heeft invloed op wie we zijn."

Marijke vat samen: "Waar hebben we het over? Het type personen. Dan ook nog de lokale overheid die als lokale sparringpartner meer betrokken mag zijn." Gerard: "Het is wezenlijk dat de zorg op het eiland goed blijft. Je wilt niet naar een situatie zoals op Sylt. We moeten het een beetje houden zoals het is, maar er gaat iets veranderen en daar moeten we voor waken."

Marijke vraagt het panel: "Stel, je hebt de pen vast voor de concessie. Wat zou je neerzetten?"

George: "Als niet-eilander vind ik dit een ingewikkelde vraag. Ik bekijk dit probleem van grote afstand. Een voorbeeld. Samen met Ger (van Langen, red.) hebben we de Ode aan de Wadden georganiseerd. Daarvoor was een speciale afvaart geregeld die 's avonds vertrok met gasten. We voeren het wad op, gingen voor anker en vervolgens werd anderhalf uur lang op drie dekken klassieke muziek gespeeld. Dat was een groot succes. Als we in dat soort termen denken, kun je met die boten veel meer bereiken."

Marijke: "Joop, wat zou jij willen noteren?"

"Dat ervoor gezorgd wordt dat er optimaal onderwijs gegeven kan worden aan alle kinderen. En dat het personeel dat van de overkant komt, over kan varen. En dat ouders daardoor de keuze kunnen maken over waar hun kind naar school gaat en dat vervoer daarbij de minste zorg is die ze hebben."

Gerard: "Ik zou zeggen: we zijn niet anders dan de rest van Nederland. We hebben wel onze eigen identiteit. Maar de leefbaarheid moet voorop staan in de concessie, die mag niet onder druk komen te staan. Mensen gaan voor veel minder de barricaden op. Het is echt 5 voor 12 en we moeten echt met de vuist op tafel slaan."

Welk idee ziet u graag gerealiseerd in 2030?

Het is tijd voor de overige aanwezigen om na te denken over het volgende: welk creatief idee wil je meegeven aan vervoersconcept 2030? In Slido kunnen alle aanwezigen hun idee zetten. Marijke pikt er een aantal uit en vraagt de indieners om een toelichting. Dit levert de volgende antwoorden op:

"Het optimaliseren van het vervoer op Ameland voor eilanders in de vorm van bijvoorbeeld scooters to go en deelauto's. Je pakt bij de veerboot de auto, rijdt naar Klein Vaarwater, zet hem vrij en iemand anders kan hem weer gebruiken. Zo reduceren we dat mensen de auto meenemen. Ook voor eilanders zelf denk ik dat dit kan. We rijden een minimaal aantal kilometers. Als we vaker elkaars auto lenen, dan hebben we hier minder auto's."

"Eens. Wij hebben twee auto's voor de deur."

Volgens mij is er een onderzoek geweest waaruit bleek dat het vele autoverkeer komt door de eilanders in plaats van toeristen."

"Ik had een kabelbaan ingevuld. Met een smiley."

"Ik meende dat Terschelling 20-30 deelauto's had en dat het daar een enorme flop is geworden. Ons deelauto-project is natuurlijk totaal onvergelijkbaar, want dat wordt een groot succes." (Noot: de inbrenger is een deelauto-project aan het opzetten op Ameland, dit project startte medio maart.)

"Kleinere schepen. Scheiding personen en vrachtvervoer. De pier in Holwerd in noordwestelijke richting verlengen. De haven in Holwerd in westelijke richting verplaatsen. En op kort termijn: baggerslib buiten het systeem van de Waddenzee lozen, minder auto's op het eiland en parkeren in Holwerd aantrekkelijker maken."

"Het bagagevervoer verzorgen van Holwerd tot aan accommodatie, dan kunnen mensen hun auto op Holwerd laten."

"Een trein onder het wad, dan verstoort je niks."

"Gewoon een stoeltjeslift. Daarmee kun je snel naar Ameland. De rest gaat met een gondel."

"Je moet buiten dit gezelschap en buiten RWS, wat een starre club is, mensen inschakelen zoals Boyan (Slat, red.) van het project tegen plastic soep. En ook creatieve kunstenaars. Laat die zich buigen over vaargeul. Die gaan buiten kaders denken."

"Ik hang mijn koffer aan een drone, die brengt hem naar de accommodatie."

"Het eiland moet mooi een eiland blijven. Ik denk dat het probleem de vaargeul is. Als dat goed is, is probleem opgelost."

"Het wad is een Werelderfgoedgebied, laten we zorgen dat dat zo blijft. Laten we zuinig zijn op wat we hebben. Zet in op gratis ov, betrouwbare overtocht en bagagevervoer van wal naar eiland."

"Ik heb gezien dat bij Bodensee een zeppelin vliegt. Die vloog naar New York. Als hij de Atlantische Oceaan kan overvliegen, kan een zeppelin ook over de Waddenzee naar Ameland."

Afsluitend woord

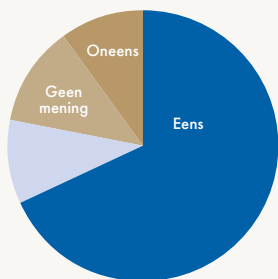
De bijeenkomst loopt op zijn einde en Marijke geeft Rogier nog even het woord om vragen te beantwoorden die hij tijdens de bijeenkomst heeft gekregen.

Rogier: "Ik heb veel leuke vragen gekregen. Als ik hoor dat de bereikbaarheid bepaalt of iemand wel of niet naar het vwo kan, of je hier wel of geen diëtiste hebt, dan moet je de rol van de veerdienst niet overschatten, maar je kan hem eigenlijk ook niet onderschatten. Dat is de waarde van het gesprek. Tegelijkertijd ben ik aan mijn stropdas getrokken, want waarom hebben we het niet over de vaargeul gehad? RWS gaat daarover, wij gaan over schepen. We zijn een rederij die schepen wil vervangen, die toekomstgericht wil maken en wil weten: wat is voor jou belangrijk? Zodat kinderen wel/niet naar de wal moeten voor het vwo. En dat er wel/niet genoeg medewerkers zijn voor een zorginstelling.

Er is ook een vervolg. We gaan ongeveer een jaar de tijd nemen om dit gesprek met elkaar te voeren. Voor de zomer willen we een programma van wensen en eisen klaar hebben. Dit gaan we toevoegen aan het vervoersplan van 2024: wij denken dat dit wensen voor de toekomst zijn. In de zomer stoppen we al die variabelen in het genetisch algoritme. Dit is een rekenmodel. Daar stoppen we de input van deze bijeenkomsten in, plus informatie over de vaargeul. Daar komt uit: zoveel boten, zo breed, zo lang, zo diep en zo snel. Die uitkomsten krijgen we in het najaar.

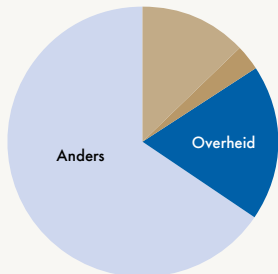
In het voorjaar van 2024 gaan we kiezen wat wat ons betreft de variant wordt die we gaan uitwerken. In het hele traject willen we op alle manieren jullie input vragen. We gaan jullie nog een e-mail sturen met de vraag: hoe wil je betrokken blijven bij dit traject? Wil je nieuwsbrieven ontvangen of een informatieavond? Daarnaast hebben we een website, NatuurlijkBereikbaar.nl, waarop je alle ontwikkelingen kunt volgen en alle verslagen van de bijeenkomsten kunt lezen."

Dit gezegd hebbende dankt Rogier dagvoorzitter Marijke voor haar inzet en Reitse Spanninga en zijn team voor het diner. Tot slot vraagt hij om een applaus voor de mensen die de techniek en de locatie mogelijk hebben gemaakt. Daarmee is deze bijeenkomst afgesloten.

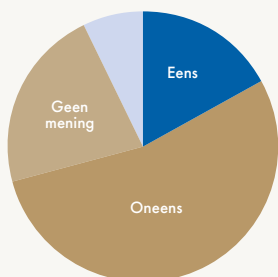
Als bewoner van Ameland of Schiermonnikoog heb ik een urgente situatie aan de wal. WPD dient ruimte te maken voor eilander auto's op een uitverkochte veerboot.

Eens **69%**/Oneens **10%**/Geen mening **12%**/Anders **10%**

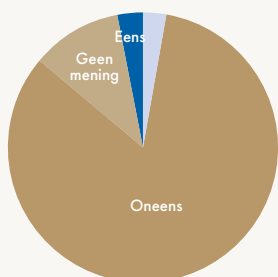
Er moeten betere alternatieven voor eilandbewoners komen in urgente situaties. Om dit te bekostigen kiest u voor:

Een euro op een kaartje voor de waltarieven **13%**/Twee euro op een kaartje voor de eilander tarieven **3%**/Ik kijk naar de overheid, zij zouden dit moeten betalen **19%**/Anders **66%**

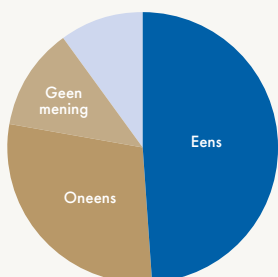
Een lid van mijn gezin moet examen doen voor school. De veerdienst heeft vertraging, de aansluiting op het openbaar vervoer is in gevaar. WPD moet altijd een alternatief beschikbaar hebben voor urgenties als deze.

Eens **17%**/Oneens **54%**/Geen mening **22%**/Anders **7%**

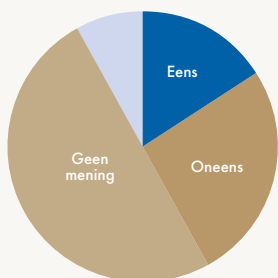
Sporten is belangrijk. WPD investeert jaarlijks meer dan 250.000 euro in sporten op de eilanden. Voor bezoekende sporters moet het ook gemakkelijker worden. Zij moeten tegen het eilander tarief varen.

Eens **3%**/Oneens **84%**/Geen mening **11%**/Anders **3%**

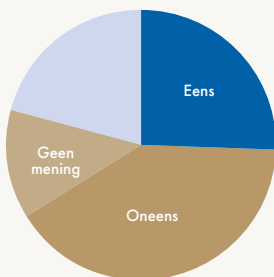
Een deel van de evenementen moet plaatsvinden buiten het hoogseizoen. De druk op het eiland en de veerdiensten spreiden we daardoor beter.

Eens **49%**/Oneens **29%**/Geen mening **12%**/Anders **10%**

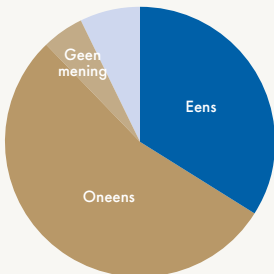
De druk op het eiland en de natuur is te groot. We moeten een stapje terug. Organiseer minder in plaats van meer. Dat kun je bijvoorbeeld doen door een stringent vergunningenbeleid.

Eens **16%**/Oneens **26%**/Geen mening **50%**/Anders **8%**

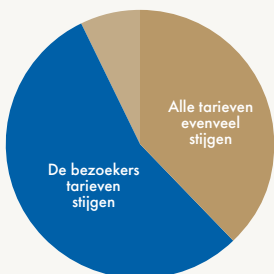
Toeristen mogen niet meer met eigen auto naar Ameland. Openbaar vervoer en deelauto's zijn prima alternatieven.

Eens **26%**/Oneens **41%**/Geen mening **13%**/Anders **21%**

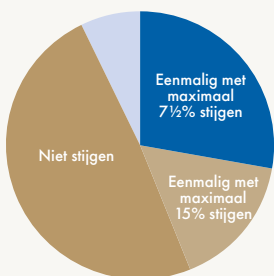
Eilanders moeten voorrang krijgen : een inwoner moet altijd met de eigen auto gebruik kunnen maken van de veerdienst.

Eens **34%**/Oneens **54%**/Geen mening **5%**/Anders **7%**

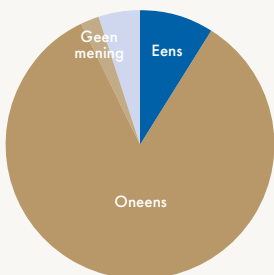
Als om welke reden dan ook een nieuw vervoersconcept duurder uitvalt dan vandaag...

Dan moeten alle tarieven evenveel stijgen **38%**/Dan moeten de bezoekers tarieven stijgen, eilanders betalen al genoeg **55%**/Dan moeten eilanders tarieven stijgen, bezoekers betalen al genoeg **0%**/Anders **7%**

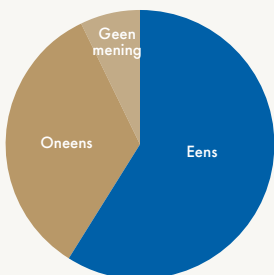
Stel dat WPD in staat is om duurzame bereikbaarheid te realiseren die niet ten koste gaat van het aantal afvaarten.

Best eenmalig met maximaal 7½% stijgen **28%**/Best eenmalig met maximaal 15% stijgen **16%**/Niet stijgen **49%**/Anders **7%**

In een Werelderfgoed moet de mens zich aanpassen aan de natuur in plaats van dat we de natuurlijke omstandigheden aanpassen aan de mens. WPD moet volledig 'varen op het getij'.

Eens **9%**/Oneens **84%**/Geen mening **2%**/Anders **5%**

Als WPD volledig 'varen op het getij' moet gaan varen, dan heeft dat invloed op het aantal afvaarten. Dit maakt studeren aan de wal en wonen op een eiland onmogelijk.

Eens **59%**/Oneens **34%**/Geen mening **7%**